

זכרון תורה משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ר"ח חשוון א"ה ביום רביעי וחמישי – מברכים החודש המולד: אור ליום ד' שעה 12:54 אחה"צ ו-8 חלמים

שבת מברכים - פרשת בראשית

כ"ד תשרי תשפ"ו

שנה כ"ו גליון אלף רל"ג

זמני כניסת ויציאת השבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
5:44	6:40	7:21
5:29	6:40	7:21
5:41	6:57	7:35

מיאוס מידת הגאווה

מאת מרן רבותינו הק' מלעלוב זיע"א
ובמשנתם

בראשית ברא אלהים את השמים (א, א)

כ"ק מרן רבינו הרד"ש מלעלוב זיע"א אמר בשם מרן קוה"ק
רבינו מוה"ר ד' זיע"א: "כשמקיימים את התורה מ"בראשית"
עד ל"עני כל ישראל", זהו יהודי, וצדיק הוא מכאן והלאה.

ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה היא לעינים
ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל, ותתן גם לאשה
ויאכל (א, ג)

ופירש"י כי טוב העץ, להיות כאלוקים ע"כ

איתא בחז"ל דלחז מ"ד היה עץ הדעת, אתרוג, (ב"ר ט"ז ח)
ויש בזה רמז נפלא, דהנה שורש הטעם של אכילת עץ הדעת
בא ממידת הגאווה, שהרי הקב"ה אסר עליהם לאכול מעץ
הדעת, ואילו הנחש השיאם שאם יאכלו אז, והייתם כאלוקים,
וחשקו להגיע לזה, אעפ"י שהגבילו אותם בזה, ונאסר עליהם,
וזה משרש הגאווה, להגיע למה שלא שייך אליהם, ואתרוג
יש בו רמז להתרחק מגאווה כדאיתא ש"אתרוג" ר"ת אל
ת'בואני ר'גל ג'אוה, וזהו עץ הדעת אתרוג היה, הרומז
להתרחק מומדת הגאווה, ולולא הגאווה לא היו מגיעים לחטא
זה.

ותנח משונה מדת הגאווה משאר מידות רעות, דבשאר מידות
שנכשל האדם בהם ורוצה לתקנם, הרי הוא יכול לבחון את
עצמו היכן הוא עומד במידה זו, וכמ"ש חז"ל ה"ד תשובה
באותה אשה באותו מקום וזמן, וכשהגיע לניסיון והתגבר, הרי
תיקן חטא זה, וכן במידת הכעס וכדו', אם בא לניסיון של
כעס והתגבר על הניסיון, הרי התחיל בתיקון מידה זו, ויכול
וכשהתגבר הרבה פעמים, הרי תיקן כבר יותר מידה זו, ויכול
לדעת היכן מחזיק במידה זו, אם תיקן מעט או יותר לגמרי,
אבל לא כן במידת הגאווה, אם יעבוד על מידה זו, ויחליט
בעצמו שתיקן אותה והגיע למדת ענווה, היש כך גאות גדולה
מזה, שמחזיק עצמו לעניו, נמצא הדמיון נגד הגאווה היא
מלחמה תמידית לכל ימי חייו, והניסיון במידה זו הוא כסדר,
והיא עבודה תמידית, הקטן לפי קטנו שנכשל בה באופן גס,
היינו שרודף כבוד ומתנשא על אחרים, והגדול לפי גדלו
באופן דק, ע"כ מלחמה תמידית היא לכל אדם, והסיבה לזה
כי זה מושרש חטא אדה"ר ועדיין לא נתקן חטא זה.

וכידוע שמוך הגעש"ט הק' זיע"א בשעת יציאת נשמתו
הטוהרה אמר: "אל תביאני רגל גאוה", כי הגיע לתכלית
הבידור במידה זו, וא"כ לא היה שייך עוד לעוה"ז. והבן.
(קדושת מרדכי למרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א)

כ"ק מרן אדמו"ר (מרן הרמ"מ) זצוק"ל ה' מרגל'א בפיו,
דבגמרא אין דף א' אלא מתחיל בדף ב', לרמז כי הא' היא
יראת שמים.

ויל' דגם התורה"ק מתחלת באות ב' ומנ"ל, דהא' היא יראת
שמים, וז"ש בראשית ברא אלהים את השמים, ב' ראשית
(תקין'ת), דמתחיל באות ב' כי ה'ראשית' היא יראת שמים
וכמו"ש (תהלים קמ"א, י) 'ראשית' חכמה יראת ה'. את השמים -
כדרך שאמר הרה"ק הרמ"מ מקצנץ ז"ע עה"פ (בראשית שם,
ו) ואומר אלהים יהי רקיע, וברש"י קרשו בשני מגערת הקב"ה
וכו' וז"ש עמודי שמים ירופפו כל יום ראשון ובשני יתמחו
מגערתו כאדם שמתשונם ועומד מגערת המאית עליו, ואמר
לכל נקראת היראה יראת 'שמים', ע"כ, וזהו הפ' 'בראשית -
הראשית' הוא ברא אלהים את השמים - היינו יראת שמים.

והתורה"ק מלמדנו ב"ד דלא שייך תורה בלי יראת שמים או
יראת שמים בלי תורה, וכאמז"ל (אבות ג, א) אין חכמה אין
יראה, אם אין יראה אין חכמה, וידוע מ"ש הרה"ק היתרדי הק'
מפרשיסחא ז"ע שעל עצמו אמר שע"י התורה הגיע ליראת
שמים, ואל מחותנתו הרה"ק מרן ר' דוד מלעלוב זיע"א אמר
שע"י יראת שמים הגיע לתורה. ופתחה התורה ביראת שמים
תחילה, להזהיר לנו כי כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו
חכמתו מתקיימת (אבות ג, ט), וזהו יראה תתאה, והיראת
שמים הבאה לאחר התורה, היא דרגה אחרת ביראת שמים,
יראה עילאה.

ואומר אלהים יהי רקיע וגו' (א, א)

פירש רש"י ז"ל יחזק הרקיע, שאף על פי שנבראו שמים ביום
ראשון, עדיין לחים היו, וקרשו בשני מגערת הקב"ה באמרו
המשך בעמ' ב'

ולכא"ו הוא סתירה שפ"א כתוב שברא ב' ופעם ב', אלא בתורה אי'
פשטעא"ס ויל"פ שהבראה היתה באות ה', א"כ מה הפשט באות ב'
אלא שברא הרבש"ע יצירת העולם באות ה' בבחינת ברכה וזהו באות
ב'...

וזהו דכ' בהבראם לרמז שרואים בריאה כזאת יפה ומויוחדת מה רבו
מעשיה' ה' וכדו' וכדו', באמריקא לא ידעו מהו מדינה זו עד שגילו אותה,
וכן מדינת שווייץ א' שיינע וועלט, "א"י איז דאך אנערעט די הייליגסטע און
די שענסטע און די בעסטע", טובה הארץ מאוד מאוד, ממילא כשרואים
את נפלאות הברירה עולם כזה מופלא ביותר ירחם המרחם ישמור
המרחם, אז מהאט שכל "ווערט מען אינגאנצן פארלוירן" פון די נפלאות
הבורא, לרמז כי העולם הזה איננו אפילו כרגר חרדל נגד העולמות
העליונים כולם, וזה אפי' לא דומה לפירור ואולי פחות מפירור לעומת מה
שברא הרבש"ע למעלה, וזהו הרמז ה' ועירא שאינו דומה כל נפלאות
הבורא בכל העולם כולו כנגד כל העולמות העליונים שם למעלה, ובדרך
משל שהוא "וויינער וי א ברעקל", העולמות העליונים ז' רקיעים וכל
המלאכים והגלגלים ולית אתר פנוי מיני', ואין לנו שום השגה בזה, לכן זהו
ללמדנו באות ה' קטנה.

וכן מהו אות ב' גדולה - בראשית - בא ללמדנו שכל תכלית הברירה היא
ברכה שהרבש"ע המלך הטוב והמיטיב לכל, כל תכלית בריאתו שברא
העולם הוא שיהיה ברכות גדולות לעם ישראל כדאי' בספה"ק שרצה
הבוכ"ע הטוב והמיטיב להשפיע טוב לישראל והתענוג האמיתי להתענוג
על ה' בעוה"ז כדכ' יפה שעה אחת בעוה"ב מכל חיי העוה"ז, היינו הגן עדן
שעין לא ראתה אלוקים וכו', ואין שום השגה בזה, והרבש"ע הוא בלזו
גוט, אבל הוא נוהג בבחי' נהמא דכסיפא שאם אדם נותן לאחר הכל רק
בחינם אזי הוא יתבייש להסתכל בפניו על שהוא כה מיטיב לו, ממילא
כביכול הקב"ה עושה שיצטרך לעמוד על הפרנסה בבריאת העוה"ז ואין
נקרא נהמא דכסיפא והוא רוצה לעשות ולהיטיב לכל, ולכן ברא את
העולם הזה שיהיה בחירה ויהיה בוחר בטוב ויהודי שבוחר בטוב אז
כביכול בוחר בעולם הבא וזה שכר שהרויח מעמלו ואז אין זה בושה.

ממילא כל הברירה הוא בראשית שיהיה אך ברכות לעם ישראל,
וישועות הגדולות וגרעסטע שמחות ואלעס גוטס עד בלי די, וזהו א'
גריוסע ב' גאר א גרויסע ברכה, כדאי' ג"כ בספרים כדי שלא יהי' נהמא
דכסיפא שזה שמקבל השכר שלא יהיה לו בושה ויקרא כביכול כאילו
הרויח זאת ללא בושה. והרבש"ע רוצה שכל הברכות והשכר יהי'
בשלימות כביכול. ואין לנו שום השגה און משמעוס נאר פון אויבן אויף.

וכן פי' רש"י ממאמר חז"ל: בראשית שכל העולם נקרא ראשית בשביל
התורה שנקרא ראשית דרכו בשביל הצדיקים שנקראו ראשית ובשביל
ישראל שנקראו ראשית תבואתה והכל נברא בשביל עם ישראל
שמקיימים התורה שנקראת ראשית.

וזאת היתה כל תכלית הברירה רק לישראל שמקיימים ודברים
בהתורה..

אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקטן קיימת לעוה"ב.

בפרשתנו אי' ויתהלך חנוך את האלוקים ואינו כי לקח אותו אלוקים (ה, כא-כד) ופירש"י ויתהלך חנוך - צדיק היה וקל בדעתו [או בגיר' אחרת
וקבל בדעתו] כאילו כבר חשב כן לעשות רח"ל לשוב להרשיע, לפיכך
מיהר הקב"ה וסילקו והמיתו קודם זמנו וזהו ששינה הכתוב במיתתו
לכתוב 'ואינו' בעולם למלאות שנותיו, אין לנו שום השגה בכאן ולכא"ו
הפשט הוא שהי' יכול ח"ו להימשך עם העולם לפיכך המיתו הקב"ה
קודם זמנו, ויש להבין, בכלל הרי ידוע שכשרש"י הק' נפטר לעולמו כולם
באו לקבל פניו ורק מלאך מ"ט שהוא חנוך לא בא לקבל פניו לפי שלא
פירש נכון הפי' עליו ואין לנו שום השגה, וכן היה מייחד יהודים עליונים
שאין לנו שום השגה, וא"כ מה הפשט באמת בדברי רש"י בחנוך שהיה
קודש קדשים,

ובתורה אי' פשעא"ס ויל"פ שזהו כלל אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו
המשך בעמ' ב'

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר
שליט"א

יש בורא כל עולמים יחיד ומויוחד ואין עוד מלבדו

א' בפ' (וואת הברכה לך, יב) **ולכל היד החזקה ולכל
המזל הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל.**

בתורה אי' פשטים עא"ס, ויל"פ ולכל היד החזקה של
הבוכ"ע כמשי"כ כי בחזקת יד הוציאו ה' ממצרים, לכן זה
הנפלאות הגדולות דיצימ"צ של ידו של הרבש"ע
שהוציאנו ממצרים במדבר הגדול והנורא אשר עשה
משה רבנו"ה שהיה שליח ה' לעשות את היציאת מצרים
והניסים והנפלאות במדבר, וכל דברים אלו מובא
מהרה"ק ר"מ מלעכוויש ז"ע ועוד צדיקים, אז די
גרעסטע מופת איז געווען אז ער האט אריין געשיינט די
מציאות און אמיתות הבורא די בעשעפער, מיט יר"ש
ואמונה, במילא כל הניסים שהיה שליח ה' לעני כל
ישראל, כל זה היה התכלית, כל זה למד ולימד כדי שידעו
כי...

בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ

(א, א) שיש בורא כל עולמים יחיד ומויוחד ואין עוד
מלבדו והוא ברא הכל בכל מכל כל ואנו משועבדים בניו
ועבדיו רק לרצונו ית', לפי שאות כל הברירה הוא ברא
והוא משהיג הכל והכל איז די בוכ"ע, "און דאס האט ער
אריין געשיינט און די אידישע הערעצער" שאין עוד מלבדו,
וזה היה תכלית עבודת משה רבינו ע"ה לפעול בנפש כל
אשר בשם ישראל יכונה "או אלעס האט די אייביגער
גמאעכט" הכל ברא הבוכ"ע, את האדם וזהו וכל
הברירה, הכל הוא מלוא כל הארץ כבודו ואין כלום זולתו,
אין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה ואין עוד מלבדו, ואת
תוקף וחזק אמונה זאת משרע"ה עשה והשריש לעיני כל
ישראל. והוא אינו והוא מלכינו כדאי' (מכות כד.) בא
חבוק והעמידן על אחת שנא' וצדיק באמונתו יחיה.
ממילא מחוייבים ומשועבדים אנו לפני הקב"ה לשמוע
בקולו וללמוד תורתו.

הבה נתבונן איתא 'בראשית' ונכתב באות ב' גדולה וכל
ענין הוא בא ללמד, וכן בהבראם כתוב באות ה' קטנה,
ורש"י הק' מסביר מחז"ל בה' - בראם שהקב"ה ברא את
העולם עם האות ה', וידוע שהברירה היתה בה' וזה גם
רמז כמו שאות ה' הוא פתוח מעט, כן אלו שחוזרים
ושבים בתשובה יכולים מיד להכנס לתוך הפתח של ה'
ולהנצל, ולשוב אליו ית'.

וזהו מרומז שם פתוח לו פתח, לרמז שמי שעושה
תשובה יכול להכנס ולהתקרב לאבינו שבשמים, הכל ע"י
תשובה, והוא מאמר חז"ל ידוע שבאתא קלילא באות ה'
ברא הקב"ה העוה"ז כדאי' (בהקדמות), כי ביה ה' צור
עולמים, את העולם הזה ברא בה' ואת העולמות
העליונים ברא ב', ואי' (מדרש) שהתחיל התורה עם
בראשית לפי שהרבש"ע ברא העולם עם ב' שזה סימן
ברכה והוא מילת ברכה,

אלע אין איינעם

מגינים יקרים על הערשה

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ... (א א)
הו"ל מספרים "רבי פנחס בן יאיר הוה קאזיל לפדיון שבויין, פגע ביה בגניא נהרא (נהר גניא) אמר ליה גניא: חלוק לי מימך ואעבור בך אמר ליה אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני אתה ספק עושה ספק אי אתה עושה אני ודאי עושה. אמר ליה: אם אי אתה הולך גוררני עליך שלא יעבור בך מים לעולם חלק ליה הוה גברא דהוה דארז חייט לפיסחא (שהיה נושא חייטם לפסח) אמר ליה: חלוק ליה גמי ליה דבמצוע עסיק חלק ליה...

והקשה בספח"ק "אור החיים": כאשר רצה משה לבקוע את הים אמר לו הים: אין אני נבקע מפניך כיוון שאני נבראתי ביום השלישי ואתה נבראת ביום השישי עד שנטה ד' ימינו לימין משה ונבקע הים, ולכאורה קשה מדוע לר' פנחס נבקע הנהר ואילו למשה לא רצה הים להיבקע עד שנינו לו ד'?

ומתרץ: כאשר ברא ד' את העולם עשה תנאי עם כל בריאה שהיא תהיה כפופה לתורה ולעמליה לעשות לא אשר יגורו עליה, והנה בזמן יציאת מצרים עדיין לא קיבלו בני" את התורה וכיוון שלא היה למשה כח התורה לכן לא היה יכול להכריח את הים להיבקע אבל לר' פינחס כבר היתה זכות תורה ולכן נבקע הנהר לפניו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (ש)
התורה נכתבה בעשרים ושתים אותיות קדושות, שבהן ברא הקדוש ברוך הוא את העולם.

רמז לדבר: ראשי התבות של הפסוק הראשון שבתורה: "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" - עולים יחד בגימטריא עשרים ושתים, כמנין אותיות התורה.

ואומר ה"ן איש ח"י, בשמטעם זה מיוסדות תפלות רבות לפי סדר הא-ב, כדי שכלל בתפלתנו את כל כ"ב האותיות הקדושות שבהן נברא העולם ובהן נתנה התורה, וזכותו זו נושע.

והוא מוסיף ומביא על כך רמז מן הפסוק בתהלים (ל"ה): "גול על ה' דרך ובטח עליו והוא יעשה". "גול על ה'": עילך "התפלל" על ה', הדיינו על סדר כ"ב האותיות המיוחדות באותיות שמעל שם הו"ה: מעל האות י - ט, מעל האות ה - ד, מעל האות ו - ה, ומעל האות ה - ד, שמניין הכולל הוא עשרים ושתים, ואם תעשה כן, אוי "בטח עליו והוא יעשה" וישמע תפילתך.

שבת בראשית

מיום נקרא שבת זה בשם שבת בראשית ושאר השבתות אינן נקראים על שם הפרשה שקוראים בהם, כגון שבת נח וכו'. מפני שבמים בראשית כל אחד הורה שהשבת בלבו וקיבל על עצמו להתחיל דרך חדש. לכן קוראים לשבת זה **שבת בראשית** להזכיר לכל אחד שיעשה את ההתחלה של הדרך החדש שקבל על עצמו. (דברי יחזקאל בשם בעל ארי דבי יעלאה)

הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע איקלע פעם, אחר שבת בראשית, לבית הגאון האדיר בעל ישועות יעקב, ובא איש אחד ואמר בדרך הלצה, **אספר לכם חדשות מה שראיתי בשבת בראשית, הייתי בין החסידים של הצדיק ר' רפאל ז"ל מנאבארשיה,** וכל יום השבת זימרו **"שבת בראשית אלע אין איינעם"** (שבת בראשית כולם יחד), והיה לפלא בעיני הגאון בעל ישועות יעקב מה זאת לבלות כל יום השבת בדבורים שלא נשמעו מעולם, על כל פנים אם אינם לומדי תורה יאמרו שירות

ותשכחות. ויאמר הרב מקאמינקא הלא הוא תוספות מפורש, ותמה על כך הישועות כך היכן נאמר כך בתוס', ואמר שהוא תוס' בסנהדרין (ל' ד"ה מנקה הארץ) **בשם תשובת הגאונים,** שאין בני ארץ ישראל אומרים קדושה אלא בשבת דרכיה (שיעיה ו) גבי חיות שש כנפים לאחד וכל כנף הוא אומר שירה אחת ביום בשבת ימי החול, וכשיגיע שבת אומרים החיות לפני המקום רבונו של עולם אין לנו עוד כנף, והקב"ה משיב להם יש לי עוד כנף אחד שאומר לפני שירה שנאמר מנקה הארץ זמירות שמענו, וא"כ המלאכים נבראו ביום שני כנש"כ ברש"י בפר' בראשית (א, ה) והתחילו לומר שירה ביום ב', ונשאר להם כנף שיש לומר שירה בשבת בראשית,

וזה הכוונה **שבת בראשית אלע אין איינעם** הדיינו שישארל ואלאכים אומרים יחד שירה, משא"כ בשאר שבתות השנה ישראל אומרים שירה לבד.

בראשית ברא אלקים (א, א)
בראשית, תרגם בירושלמי "בחוכמתא". אלקים בגימטריא "הטבע". אדם שיש בו חכמה יכול לשנות את טבעו הרע ולסגל לעצמו טבע חדש וטוב. למשל, מי שבטבעו כעסן, כשהוא בר דעת יכול לשנות את טבעו וליהפך לסבולן ונוח לבריות, כמו שנאמר (משלי יט, יא) **שכל אדם האריך אפו.** וכך הוא גם בשאר המדות של האדם. וזה מרומנו בפסוק **בראשית** ע"י חכמה, **ברא** יכול האדם לברוא לעצמו **אלקים** טבע חדש וטוב. (הגל מחנה אפרים)

בראשית ברא אלקים (ש)
ההירה התורה בהתחלת דבריה, שלא יאמר האדם איך אשא פני לשוב ואני כל כך מלוכלך בחטאים, ועל כן אמר **בראשית ברא,** היינו שיראה האדם את עצמו כאלו הוא עכשיו ראשית וכקטן שנוכל, ועל ידי זה יוכל לשוב, והכן. (תורת שמעון)

ועין החיים בתוך הגן (ב, ב)
בכל המידות על האדם להתנהג בשביל הזהב הממוצע ולא בקיצוניות, כמו שכתב הרמב"ם בהלכות דעות (פרק א). וזה שרומז הפסוק **ועין החיים,** אורח החיים הנכון והרצוי הוא **בתוך** הגן, לא בצדהו וקצהו. (נפת חיים)

אעשה לו עזר כנגדו (ב, ב)
בשם הרב (הרה"ק רבי פנחס מקורין זצלה"ה) **אעשה לו עזר כנגדו.** בדרך צחות שלפנעמים היה האדם מוכרח לעשות צדקה הפך רצונו מפני הבושה, ועכשיו יש לו תירוצן שאינו יכול מפני אשתו שהיא כנגדו, וזה לו עזר. (אמרי פסח)

ויכולו השמים והארץ (ב, ב)
איתא בגמרא (שבת קט"ז) כל האומר ויכולו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, והענין בוה כי עיקר בריאת העולם היה בכדי שיכירו ישראל את מלכותו ואחדותו יתברך שמו, כמו שהתחיל אברהם אבינו ע"ה להמציא זאת ולקרא בשם ה' אלקי הארץ, ולזה יקוה כל נפש מישראל, ולולא זאת לא נתיקמו שמים וארץ, כדאיאת בגמרא (שפ פ"ג) אם מקבלין ישראל את התורה מוטב ואם לאו כו', ומי שמכיר מלכות הש"י בעולם אז הוא גומר את הבריאה, כי דיבר כמעשה, ומי שמכיר ביום השבת וממליך את הש"י על כל מה שפעל בששת ימי המעשה, אף כי מה הוא ערך אנוש נגד הש"י, מכל מקום משפט האיש ההוא שהשני מלאכים המלזין אותו, היינו היצר טוב והיצר הרע הן מניחין את ידיהם על ראשו ואומרים לו סר עונך והטאתך תכופר. (מי השילוח)

טעם למה נקראת פרשת בראשית 'שבת בראשית'
ולמה לא נקרא כן פרשת נח או פרשת לך, שבת נח או שבת לך. אמר מורי חמי הגה"ק אריה דבי עליא אבד"ק וישינצא זלה"ה. הדענין כך הוא, דבימים הנוראים הקדושים כל אדם היה לו אז הרהור תשובה, וקבל אז על עצמו איזה הנהגה טובה, כל איש לפי ערכו ומדרגתו. לכן נקרא 'שבת בראשית', שמוכרין להאדם שמה שעבר עבר, ומעלה ומתחיל סדר חדש, וישתדל את עצמו שיהיה מעתה טוב. (דברי יחזקאל)

מרבזה"ק מלעלוב

המשך מעמ' א'

הדיבור מפי הגבורה, ג"כ דברי הצדיק קיימים לעולם ומעוררים את ישראל לעבוד את הש"ת ביראה ופחד.

ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' וגו' (א, ח)

ביאור ענין ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלהים, דאדם הראשון לא היה יודע כוחה של תשובה שמכפרת ולא מצא לעצמו שום מקום בעולם, ולכן התחבא מפני ה' האלהים, כל' שנתייאש לגמרי בגלל החטא, עד ששמע מקין שאמר לו הקב"ה (ד, ז) הלא אם תיטיב שאת וגו' ואתה תמשל בו, ופירש רש"י ז"ל אם תצא תתגבר עליו, היינו על היצר הרע, וכדאיאת במדרש **(בראשית רבה פ' כד) ע"פ (שם, טז)** ויצא קין מלפני ה' - יצא שמה, פגע בו אד"ה" א"ל מה נעשה בדינך, א"ל נעשיתי תשובה ונתעשרתי וכו' אמר כל כך גדול כוחה של תשובה, עמד אד"ה ואמר מזמור שיר ליום השבת, ע"כ, ומבואר מזה שאד"ה עדיין לא ידע כלל מכה התשובה שמכפרת, ונפל למצב של יאוש רח"ל ואמר לנפשו אבד נצחתי ותוחלתי מחו"ה, כי לא היה לו שום דבר במה לחזק את עצמו לאחר החטא, וכמא"ב (ג, א) וידעו כי עירומים הם, ופירש"י מצוה אחת היתה בידם ונתערטלו הימנה, ולא מצא אד"ה לעצמו פתח תקוה, ולכן התחבא מפני ה' אלהים פ'י

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

(ע"ז ג.) חנוך היה עובד ה' בדרך גבוהה מאוד שאין לנו שום השגה ומאחר שהלך ונתעלה מדרגה לדרגה זה הגיע למצב שבבטיסערע עולם שפל כזה רח"ל לא יכל עוד לסבול מהריח הרע של העוה"ז, שהיה כ"כ חשך מהשלעמטע גויים והע"ז ואכזריות ורח"ל שנק' הגרבו' שבגרבו' שהיה אז בעולם, ממילא רח"ל בגלל אויר טמא ונורא ומר כזה, ע"כ חנוך שהיה מתעלה מדרגה לדרגה מיום ליום שאין לנו שום בחי' והשגה כזה שב"ז לא יכול להבין כזה, כמסופר **שמרן הבעש"ט** הק' ירד פעם להציל את בנו לפי שבנו כמעט טבע בים וזעק לאביו הק' וירד והצילו שאמר לבנו שאם יודקך שיעזור לו שיקרא לו ויסייעו וכך הוה שירד והצילו, ואמר מרן הבעש"ט נס שלא ידע איזה עולם עם ריח רע יש כאן, שאם ידע לא היה בא להצילו, ממילא חנוך לא יכל לסבול ולנהוג בהליכותיו הק' למעלה מעלה מחמת הריח הרע, ולא היה שיך לו להמשיך בעבודת קדשו כאן, ממילא לא יכל להמשיך כך בעולם הזה מזהמים ההם, ממילא הרהר בלבו שאולי ילך בדרך של פשטות און זיך אראפלאון ויירד לעולם כדי שיוכל להמשיך לחיות בעולם הזה, אבל הקב"ה אינו בא כטרונאי עם ברייתו ותאב ה' שימשיך בדרך הקדושה ידלי' לכן העלהו למעלה עלי' אחר עלי' שיהיה די גרעסטע מלאך שיהיה כולו גן עדן וכולו דרכי קודש קדשים ויהיה מלאך, לפי שבדרך זאת לא היה שיך להמשיך לפי שהרשב"ע אובב את הצדיקים ודרכיהם בקודש ולא חפץ שילך בדרך נמוכה וקטנה יותר וישצטרך לשנות עצמו ח"ו וזה לא רצה הובכ"ע לכן לקח אותו האלוקים למעלה כדי שיוכל להמשיך בעבודת הקודש ובדרך זו שם בעולם הבא, **ועם זה יובנו דברי רש"י** שכ' שהיה צדיק וקל בדעתו לשוב ולהרשיע היינו שחשב לעצמו אולי ילך בדרך פשוטה יותר ולא בדרכו הגבוהה שהיתה עד עתה, וקל היינו שקיבל **בדעתו לשוב ולהרשיע** להיות עם הרשעים שחשב לעצמו לילך אוף א קלענער וועג בבחי' קטנה ולהמשיך בעבודת ה' עמם מיט די קליינענע בחינה והרשב"ע לא רצה לפיכך לקחו קודם זמנו בכדי שלא יאלץ לרדת ממדרגתו ולילך לדרך קטנה לכן מיד העלהו לגן עדן ושם הוא ממשיך ומתעלה מדרגה לדרגה שהתחיל כאן בעוה"ז וממשיך שם עד היום הזה בדמות מלאך שאין לנו שום השגה ולא יהי לנו שום השגה.

אבל הכל מודים שחנוך היה קודש קדשים ועד כדי כך כדי שלא יצטרך לילך בעבודת ה' מיט א נידעריגע בחינה וכדי שיוכל להמשיך בקודש קדשים שהיה מיט די גרעסטע מדרגותיו ויהודים, לכן לקח אותו האלוקים שם העלהו לגן עדן ושם הוא ממשיך מדרגה לדרגה וואס מיהאט נישט קיין השגה און מקען נישט האבן קיין השגה.

ומכל אלו צריכים ללמוד מוסר בפשטות צו שטייגען, שאם היה כזה קודש קדשים בעולם אז חנוך לפחות שאנו נקיים תורה ומצוות בפשטות, ויש ליכור שטייגען בתבנית התורה ויר"ש ומידות טובות וגמ"ח, וכל העבודות של הצדיק אמת וקדושי עליונים צריך להביאנו להתעוררות לתשובה לפחות מזאל שטייגען בפשטות בשמירת התורה והמצוות בפשטות יר"ש בפשטות, ותורה עבודה וגמ"ח בפשטות, והכל צריך להיות בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, ואם שמחה יכולים להתעלות ביותר און געוולד שטייגען, מיט שמחה יכולים לזכות לגרעסטע תשובה מאהבה עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה, אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

שנפל למצב של יאוש ואבדון ר"ל וכמ"ש (שם, פ) ואירא כי עירום אנכי, עד שנודע לו מקין ענין כפרת החטא ע"י התשובה, ואז החל בתיקונו.

ונצמינו למדין מזה בבחי' דע את האויב, דבאמת כל עיקר כוונת היצ"ה' בהחטאיו את האדם, אינה בעצם החטא גופא, שע"ז כבר אחז"ל (פסוק ג) אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח טשיות, אלא עיקר כוונתו להפילו בייאוש ועצבות שלאחר החטא שאין לו תקוה ותיקון, ועי"ז יראה עבירה גוררת עבירה וכו' ולכן אין האדם נידון על עצם עשיית החטא, רק על שלא התחזק תיכף לאחמ"כ באמונה שלימה בכח התשובה שבאה ממקור החתמים והחסידים ב"ה. וכמ"ש **הרה"ק מוה"ר מברסלב** זי"ע אם אפשר לקלקל אפשר לתקן - **ואז מנע מאתך קאליש, פארוואס האט מען מורא, ווייל דער באשעפער זאגט אז עס איז נישט גוט, מען זאל נישט קאליש מאכען, און דעם זעלבן באשעפער זאגט דין אז מען קען פאָרערעכטען.** וז"ש **למה חרה לך ולמה נפלו פניך (ד, ו), למה חרה לך** - על עצם החטא, אבל **למה נפלו פניך** - בירועות הייאוש להיות נוקטני אמונה מאמין ואינו מאמין, מאמין שיכול לקלקל ואינו מאמין שיכול לתקן, וזה האדם מבורך ברכת חנון המורה לסלוח א' פעמים בכל יום ברכה לבטלה **(תניא אגות"א פ"א).**

ושמעתני מפי הרב החסיד הישיש **רבי בן ציון אפסטרע** זצ"ל לבאר את הפסוק (א, ח) **ויתפרח עלי תגנה ועששו להם תגורות.** דבהיות שכל כוונת היצר הרע בתחבולותיו להפיל את האדם בדרשות ולייאשו מענין התשובה, ע"כ מצא אד"ה" עצה לחיזוק והוא שיעשה לעצמו בגד מעלילי תאנה שקוראין פייגן, ויתכסה בו, וכונתו בזה **"ענינעם באוויינען א פייגל"**, כל' שרצה להראות לו בזה מכל עבר דבר שבישום פנים ואופן לא יכנה לו לייאשו ולא יאבד שברו מו"ה אלהיו לעולמים, כי באמת אין לך שום דבר בעולם שעומד בפני התשובה. **(מאת כ"ס מרן אדמו"ר הקוה"ש זי"ע)**

בשנת תשמ"ח החליט יהודי במקסיקו להשקיע בנדל"ן. מומחים יעצו לו לחפש בניין ישן, לשפץ אותו, ולאחר מכן למכור אותו ביוקר, והוא החליט ללכת על זה, לא היה לו כסף משל עצמו, ולצורך הקניה והשיפוץ נטל הלוואות ומשכנתאות. כדרכם של שיפוצים, שהם הוצאה מתגלגלת שהולכת ותופחת, גם השיפוץ הזה התברר כהרבה יותר יקר מן התכנון הראשוני.

הבניין היה ישן, וכשרק התחילו להרים מרצפות התגלו בעיות קשות. היה צרך לחזק את הבניין בחיזוקים של בטון ועמודים, והדבר ייקר את הבניה באופן משמעותי. כאשר הסתיים השיפוץ הוא היה לחץ מאד למכור את הבניין במהירות, חבל היה לו על כל יום שבו הוא משלם ריביות על המשכנתאות שלקח. אלא שלמרות כל מאמציו - שום קונה פוטנציאלי לא התעניין בקניית הבניין. באותה תקופה התקרב אותו יהודי לשמירת תורה ומצוות, וקיבל על עצמו לשמור שבת. כעת נשען על אביו שבשמים, ונשא תפלה אל ה', שיעזור לו למצוא קונה טוב. והנה סוף סוף הגיע קונה, משקיע מצרפת. הוא בא לראות את הבניין, ובקש לשבת אתו למשא ומתן, הפגישה נקבעה ליום ששי בשעות הבוקר, מתוך מחשבה שתסתיים עד הצהריים, אלא שהקונה לא היה רגוע. הוא בקש לראות את אישור המהנדס, ועבר בעיון רב על כל מסמכי הבניה, על אישורי הטאבו, ועל כל הטפסים שהיו קשורים לקניה ולשיפוץ.

השעה הלכה והתאחרה, והמוכר נעשה לחץ מרגע לרגע. בעוד זמן לא רב תשקע השמש ותיכנס שבת! הוא ניסה לזרז את הקונה ולהציע שישבו בפעם אחרת, אך הלה התרגז: "אני קונה כאן בניין במיליוני דולרים! אתה לא תעז להגביל אותי בזמן! לא מעניין אותי שבת או לא שבת. אני צריך את כל הזמן שאני רוצה!" היהודי נשך את שפתיו, שבת היא מקור הברכה, ואחרי שקיבל על עצמו לשמר שבת, הוא אינו רוצה לחלל אותה - אך זה הקונה הייתה עבורו מקור של ברכה! (שש באמרתך)

ויברך אלוקים ויקדש אותם

לקט סיפורים מפסוקי הפרשה

"אייכה" - איה אתה

מסופר על 'בעל התניא' זי"ע, שכשהיה חבוס במאסר בכלא המשטרה החשאית, בא אליו שר הז'נדרמים לחקור אותו. ראה השר כי 'בעל התניא' שקוע בהרהוריו ומראהו איום, והבין כי איש מורם מעם יושב לפניו. השר היה איש מלומד, גדול בחכמה, ואף ידע פסוקי התורה. פנה השר אל 'בעל התניא' ואמר לו: 'שאלה אחת יש לי לשאול ממך: מה פירוש הפסוק 'ויקרא ה' אל האדם ויאמר לו איכה', וכי הקב"ה לא ידע איפה נמצא האדם?' השיב לו 'בעל התניא': 'האם מאמין אתה שהתורה היא נצחית, וישנה בכל זמן ובכל אדם?' השיב השר: 'כן! אני מאמין בזה'. המשיך 'בעל התניא': 'כך הוא פירוש הפסוק, בכל זמן קורא ה' לכל אדם (על דרך בת קול שמכרזת), ואומר לו: אייכה! איה אתה בעולם? כי לכל אדם נקצבו ימים ושנים כדי שיעשה בהם הטוב עם ה' ועם אנשים, ולכן התבונן איה אתה בעולמך, כמה שנים עברו עליך ומה עשית בהן. הרי חיית כך וכך שנים (ואמר בדיוק מספר שנותיו של השר), מה עשית בשנותיך? האם היטבת למישהו?'

השר התפעל מאוד מתשובתו וכש'תפס' את מספר שנותיו, זעק ברוב התפעלות: 'בראבו!' (ישר כחך!). לאחר ששוחח איתו עוד, וראה כי הוא איש אלוקי, המליץ בפני הקיסר עליו, ושילפי דעתו שקר טפלו עליו (סיפורי חסידים).

*

ה'דברי שמואל' מסלונים זי"ע סיפר על אחד החסידים שעמד על גשר במרכז העיר ווארשא, וראה בני אדם רצים אצים כמבולבלים, ואמר: ריבוננו של עולם, היכן אתה והיכן אני!... כך אמר הקב"ה לאדם הראשון התבונן היכן היית קודם החטא, למעלה ממדרגת המלאכים, ועכשיו - איפה אתה, איך נפלת כל כך?! בשבת קודש זו, שבת פרשת בראשית, צריך כל יהודי לומר לעצמו: אייכה! זה עתה עברו עלינו ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים חג הסוכות וחג שמחת תורה. כל אחד התעלה והרגיש התעוררות הלב, וכעת - אייכה!? איך כבר שכחת מהכל כלא היה כלום, שים לבך לבל תשוב לקדמותך... (דברי שמואל).

הילולא דצדיקא

כ"ד תשרי	רבי יעקב יוסף ב"ר צבי הכהן כץ מפולנאה ב' 'תולדות יעקב יוסף' (תקמ"ב) רבי חיים זאנוויל ב"ר משה אברמוביץ מרימיניצא (ריבניץ) (תשנ"ז) רבי יוסף גורטמנר ב"ר יצחק (תר"ל) רבי אלי' גוטמנר מגריידיץ ב"ר שלמה (תרל"ח) רבי אברהם יהודה לייב הכהן שוורץ אב"ד בערגסא ב"ר פנחס זעליג תל' החת"ס וחד"ס מציאנו (תרמ"ד)
כ"ה תשרי	רבי יו"ט ליפמן היילפרין - קדושת-מלאכת יו"ט רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ב"ר מאיר - קדושת לוי (תק"ע) רבי צבי הירש חרין הלך ב"ר לייבוש מוזאמושטאש - טיב גיטין - (תקצ"ה) רבי שמואל לנדא בן הנודע ביהודה רבי יחזקאל - שיבת ציון - (תקצ"ח) רבי משה סופר אב"ד פרעשבורג ב"ר שמואל - חת"ס - תורת משה (ת"ד) רבי דוד מתתיהו רבינוביץ מביאלה ב"ר יחיאל יהושע (תשנ"ח) רבי אליעזר הלוי אב"ד העלישוי ב"ר אברהם ליכטנשטאט (ת"ע)
כ"ז תשרי	

כ"ז תשרי

כ"ח תשרי

כ"ט תשרי

ל' תשרי

רבי אהרן מזיטאמיר ב"ר מרדכי - תולדות אהרן - (תקע"ז)
רבי אשר מסטאלין ב"ר אהרן הגדול מקארלין (תקפ"ז)
רבי אלעזר ב"ר שמואל שמעלקא רוקח - מעשה רוקח - (תק"ב)
רבי חיים משה ב"ר דוד מסטעפין
רבי יוסף מנחם הכהן הי"ד מאטצנער אב"ד ראויטשוב ב"ר דוד הי"ד (תש"ג)
רבי אפרים זלמן ב"ר נפתלי הירש - תבואות שור הראשון - (שצ"ד)
רבי נחמן צבי הלוי עפשטיין מקאלמייא ב"ר יצחק [אביו היה תל' מרן הבעש"ט הק'] והוא היה בילדותו אצל הבעש"ט וזיהי תל' רבי יצחק שור אב"ד דגמאזדיץ (תק"צ)
רבי שמואל סג"ל לנדא אב"ד פראג ב"ר יחזקאל - הנודע ביהודה - שו"ת שיבת ציון (תקצ"ח)
רבי אברהם אייגר מלובלין ב"ר שלמה אלעזר (תשס"ג)
- שמעון הצדיק משייני כנסת הגדולה (ג' תמ"ט)
דון יצחק ב"ר יהודה אברבנאל (ח' רס"ט)
רבי אברהם דוד ב"ר אשר אנשל מבוטשאטש ב' דעת קדושים (תר"א)
רבי מנחם מנדל ב' צמח צדיק מווי' ניץ ב"ר חיים מקוסוב (תרמ"ח)
רבי שמואל צבי ב"ר יחיאל מאלכסנדר ב' תפארת שמואל (תרפ"ד)
רבי ישראל שפירא מגרודזיסק (תש"ג)
- רבי צבי הירש מהר"ץ ב"ר מאיר חיות אב"ד זולקוב-לבוב (תרס"ז)

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. וברש"י, א"ר יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית, משום (תהלים קי"א, ו) 'כח מעשיו הגדלים לעמו לתת להם נחלת גוים', שאם יאמרו אומות העולם לישראל, ליסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם, כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, בריצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו, עכ"ל.

והנה בתורה"ק יש פירושים ופשוטים עד אין סוף, והמפרשים האריכו במה שיש לעיין בדברי רש"י הללו. (א) למה נקט שהמצוה הראשונה שנצטוו בה ישראל היא 'החודש הזה לכם', הלא יש כמה מצוות האמורות בתורה קודם 'החודש הזה לכם', מצות פריה ורביה ומצות מילה ומצות גיד הנשה. (ב) עוד קשה דהא לכא"כ נכון ודאוי להתחיל בסיפור בריאת העולם ואח"כ קבלת התורה.

וע"ד משל כמו שאמר בצלאל למשה רבינו ע"ה (עי' רש"י שמות לח, כב) מנהג עולם לעשות תחלה בית ואח"כ משים כלים בתוכו, וכמו"כ הסדר הראוי הוא לספר מבריאת העולם ובריאת האדם ואח"כ בחירת עם ישראל וקבלת התורה.

וי"ל שר' יצחק בא ללמד דלכא"ו היה ראוי להתחיל את התורה מהחודש הזה לכם ראש חדשים, שהחודש הזה הוא חודש ניסן, שבניסן נברא העולם (עי' ר"ה י"א, א) ובודאי גם ר' יצחק מודה שצריך להתחיל בבריאת העולם, אך מ"מ הקשה שצריך להתחיל בפרשה שבה מבואר מעלת הזמן של בריאת העולם ובה ההתחדשות, ושעל כן הוא גם מהמצוות הראשונות שנצטוו בה ישראל, ואם כן מצד מעלת וחשיבות ההתחלה בסיפור מעשה הבריאה, היה נכון להתחיל את התורה בהחודש הזה לכם.

ויש להוסיף שיבאמת יש הבדל בין מצות 'החודש הזה לכם' למצות מילה וגיד הנשה, כי מצות פריה ורביה ציוה ה' לאדם הראשון ומצות מילה ציוה ה' לאברהם אבינו ע"ה ומצות גיד הנשה ציוה ה' ליעקב אבינו ע"ה, משא"כ מצות 'החודש הזה לכם' ציוה ה' את משה ואת אהרן לאמר לכל ישראל, וזהו לשון ר' יצחק 'לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל', היינו שמצוה זו נצטוו בה כלל ישראל, וזהו מעלת מצוה זו.

ומעתה מבואר היטב קושי ר' יצחק שיש ב' סיבות שמתחתם היה צריך להתחיל את התורה בפרשת החודש, א' שבה מבואר מעלת זמן הבריאה ב' שהיא המצוה הראשונה שניתנה לכלל ישראל.

אמנם לפי"ז צריך להבין את תירוצו של ר' יצחק, שאם יאמרו או"ה לישראל, ליסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם, כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, בריצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. כי הלא היה אפשר להתחיל מהחודש הזה לכם, ולבאר את מעלת זמן הבריאה, ואח"כ תמשיך התורה"ק בסיפור הבריאה וכו', ובה גם יסולק טענת האומות, ולמה צריך להתחיל דוקא בסיפור הבריאה.

וי"ל שאומות העולם הרשעים עצלים הם ולא

מה טעם פתח בבראשית

מכ"ק מרן רבינו שליט"א

יתאמצו לעיין בתורה, כי כל דבר שבא בקצת טוהר הם בועטים בו ועוזבים, וע"ד הא דא' בגמ' ריש ע"ז (ג, א) שילעת"ל יתן הקב"ה לאומות העולם מצוות טובה שהיא מצוה קלה גדולה בה הסרון כיס, וכא"ו עושה טובה בראש גגו והקב"ה מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכא"ו מבטט בסוכתו ויוצא, שנאמר (תהלים ב, ג) 'ונתקה את מוסדותימו ונשליכה ממנו עבותימו'. כי אומות העולם עצלים הם לעיין כל דבר שבקדושה ואינם רוצים לטרוח בו, וכן גם לא יסריחו א"ע לקרוא בתורה יותר מההתחלה, ועל כן הוצרכה התורה להתחיל מבראשית כי רק באופן זה ידעו האומות שהקב"ה ברא העולם, אבל אם תקדים התורה פרשת החודש הזה לכם, ורק אח"כ סיפור מעשה הבריאה, לא יסריחו האומות את עצמם לקרוא בתורה גם את סיפור הבריאה, וממילא יסארו עם טענתם שישראל הם ליסטים.

והנה תיבת בראשית נכתבה בתורה בב' רבתי, ובתורה"ק יש פירושים עד אין סוף, ומבואר בשם צדיקים עמ"ש 'בראשית ברא', שתיכף 'בראשית' כאשר מתחילים ללמוד את התורה"ק, השי"ת נותן לאדם את כל צרכיו, בני חיי ומוזוני, ושלשה הדברים הללו נרמזו בתיבת 'ברא' - מלשון ברא מזכה אבא, וכמו בר' יוחאי, חיי - ברא הוא מלשון בריאת, מוזני - כמו"ש 'ויצברו בר' (בראשית מא, לה) וכולם נמשכים ע"י התורה"ק, שבלימוד התורה זוכים לכל טוב, ועי"ז אפשר ללמוד את התורה"ק מתוך נחת והרחבה ושמחה וטוב לבב. והנה"ק מאוסטרובצא זי"ע הוסיף שתיבת 'ברא' הוא בגימטריא 'בני חיי מוזוני'.

ואכן באמת אנו מוצאים שקודם קבלת התורה, זכו ישראל לכל ג' הטובות הללו, שכל החולים נתרפאו, היינו חיי, וזכו לרכוש גדול בזכות חיים, היינו מוזוני, כי זכו בני ישראל לעשירות גדולה, כי כשהשי"ת הבטיח 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול', אזי בודאי הרכוש היה גדול מאוד ועשירות מופלגת, כי כבר בימי יוסף היה רעב בכל הארץ, ומכל כנפות הארץ באו אל יוסף לקנות ממנו מזון, 'כי יוסף הוא השליט על כל הארץ הוא המושביר לכל עם הארץ' (בראשית מב, ו) ואת כל הכסף והזהב מכל העולם קיבץ יוסף אל אוצרות פרעה, ובודאי לא קיבץ את האוצרות לפרעה ולזרעו הרשעים, אלא מפני שידע שביום מן הימים יצאו בני ישראל מארץ מצרים ברכוש גדול, ועתידים הם לנצל את מצרים ולעשותה כמצולה שאין בה דגן, ועל כן קיבץ לאוצרות מצרים רכוש גדול, והכל בעבור שיהיה טובה וברכה מופלגת לבני ישראל כשיצאו מארץ מצרים.

ובעת ההיא היתה מצרים מלכות אדירה וגדולה מאוד, הן בעשירות והן בגבורה, ולא היתה שום אומה שהיה בכוחה להלחם כנגדם, וגם בכוחות הטימאה וכישוף רח"ל, היתה מצרים מלכות מרה מאוד רח"ל, ולא היה מעולם עבד שברח ממצרים, כי המצרים היו משאירים את העבדים לבדם, וכאשר ראה העבד שאין מי שישומר עליו חשב שיוכל לברוח מהמצרים, והמצרים הניחו לו לברוח, שיריץ ויתאמץ ויתייגע, אך אח"כ היו משתמשים בכוחות הכישוף והיו מעכבים אותו שיהיה מוכרח לחזור אליהם.

הכח הזה שהיה למצרים באותם הימים, היה כח אדיר שאין כדוגמתו, כי לדוגמא אפי' היום מדינת ארה"ב שיש להם צבא גדול מאוד, ויש להם כמויות מלחמה משוכללות, ופצצות אטום איומות רח"ל, מ"מ כשנלחמו נגד מדינת עיראק הנחשלת, הצליחו הרבה מן האויבים להתחבא ולברוח וארבו להם במחבא ונלחמו כנגדם, אך כנגד המצרים לא היתה שום אומה יכולה להילחם, ובכח הכישוף הכניעו את כל

אויביהם לפניהם, ומכ"ל שאפי' העבדים שברחו מהם הוכרחו בכח הכישוף לחזור ולהשתעבד. עד שבא הקב"ה ביד חזקה ובורזע נטויה והכניע לגמרי את שרו של מצרים, ובטלה מלכות מצרים לגמרי, 'כי אשר דאיתם את מצרים לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם' (שמות יד, יג) שלא תחששו שאף שיצאתם ממצרים מ"מ יצליחו לכפות עליכם בכח הכישוף ולהחזירכם למצרים, כמו שהיו עושים לעבדים שברחו ממצרים, כי כחם בטל ומבוטל, ואין בידם להחזירכם למצרים, ולכן 'לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם'.

ועוד י"ל בפסוק זה 'כי אשר דאיתם את מצרים לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', היינו ש'המצרים' הוא שראיתם - שיש להם כח גדול וגבורה ועשירות ובכוחות כישוף וטימאה מרים רח"ל, 'המצרים' הוא שום מחסור, וכל המקבל ולעולם לא יהיה עוד מציאות כזאת למלכות מצרים. וכל מה שיש למצרים היום זה הכל חוכא ואטלולא, ואינו כלום לעומת הכח שהיה להם בימים ההם.

וכל זה היה הכנה לקבלת התורה, שבמשך השנים שהיו במצרים נתרבו בריבוי גדול ופרו וישרצו וירבו ששה בכרס א', וכולם נתרפאו וזכו לגבורה גדולה ולעשירות גדולה, ולאילו ג' הברכות של בני חיי ומוזוני, והיו שרוים בשמחה גדולה, וזכו להגיע לאחדות שלום ושלוה, כמו שדרשו חז"ל עה"פ 'זיחן שם ישראל כנגד החר' ללמדנו שכאשר זוכים לקבל את התורה הק' באמת אין שום מחסור, וכל המקבל עליו עול תורה מעבייין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ (אבות פ"ג מ"ה) ובזכות התורה הק' זוכים לכל טוב. וכל זה מרומם בפסוק 'בראשית ברא', שהתורה מותחת בתיבת ברא המרמזת לבני חיי ומוזוני כנ"ל, שכל המקבל עליו את התורה הק' זוכה לכל הברכות.

ומעתה י"ל שעל כן נכתבה תיבת בראשית בב' רבתי, שבאות ב' מרומזים אלו ג' הברכות, ב"נ, ב'ריאות היינו חיי, ב"ר היינו מזון, ולכן נכתבה ב' רבתי בתחילת התורה, שכל מי שמתחיל ללמוד תורה משפיע עליו השי"ת ברכות במידה טובה מרובה, ומלכד מה שהם מרומזים בתיבת ברא הם מרומזים גם באות ב' של תיבת בראשית, כי השי"ת נותן את הברכות הללו ככפליים, 'תשועה ככפליים' ובאופן של חיבה, כמו שמצינו שהקב"ה קורא את הצדיק בשם כפול דרך חיבה, וכדאי' במדרש (ב"ר נו, ז) 'ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים אברהם אברהם' (בראשית כב, יא) תני רבי חייא לישן חיבה. וכן מצינו יעקב יעקב, משה משה, שמואל שמואל, שכפליים הוא דרך חיבה. ומכאן השי"ת מברך את בני ישראל המקבלים עליהם את התורה בברכה מכוונת ובדרך חיבה והתקרבות, ויזכו כל ישראל לבני חיי ומוזוני וכל הישועות, אכ"ו.

ועוד מרומז באות ב' רבתי של תיבת בראשית, שע"י שמתחילים את התורה זוכים בני ישראל גם לבני חיי ומוזוני וגם לכל הדברים שהם 'ראשית', וזכו לתורה - ה' קניי ראשית דרכו' (משלי ה, כב) וזכו לפירות טובים - 'ראשית כל פרי אדמתו' (דברים כו, ב) וזכו למחייית עמלק - 'ראשית גוים עמלק' (במדבר כד, ב) וזכו לבית המקדש - 'כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו' (ירמ"ו יז, יב) וזכו להיות מקושרים לכסא הכבוד שגם הוא נקרא ראשית, ועל כן צריך כא"ו בשבת בראשית לקנות דעת ולהתקשר לתורה הק', ובזכות זה לא יהיה לו שום חסרון.

וי"ל דהוה הטעם שנהגו ישראל קדושים לקרא לשבת קודש זו בשם 'שבת בראשית', מה שלא נהגו לקרא שאר השבתות בשם הפרשה 'שבת נח' 'שבת לך לך' וכדו', כי השם בראשית הוא זכרון לבני' והתעוררות גדולה ונפלאה, שכעת הזמן להתחיל להתקשר אל התורה"ק בהתחדשות, וזמן התחלת התורה הוא עת רצון וכעת הזמן להתעוררות תשובה ולקבלת התורה באמת, ועי"ז אפשר לזכות לכל הברכות הנפלאות.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לכם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

הוקדש ונודב לעילוי נשמות

האי גברא רבה, החשוב היקר והנערץ, זכה והקים דורות ישרים מבורכים, תורה יד"ש וחסידות היתה כל רכושו ומגמתו כל ימי חייו, כלי מחיית ברכות עד בלי די הרח"ה ר' חיים ב"ר יצחק זאב ז"ל הערמאן נלב"ע שבישה טובה ביום שב"ק ב' דר"ח מרחשוון תשע"א תנצב"ה. הוצנח על ידי בני ידידיו הדגול מחשובי אנ"ש הנח"ה ר' יצחק וואלף הערמאן שליט"א - בארא פארק - ארה"ב

לעילוי נשמות

הרב ירחמיאל ישראל יחזקאל בן הרב ברוך יוסף זצ"ל יעקבוביטש נלב"ע ל' תשרי א' דר"ח חשוון תשל"ה ת.צ.ב.ה.

הרבו בתפילה

על האשה החשובה מרת אלטא עטיל בת בלומא גיטל תחי' לרפו"ש ואריכות ימים ושנים טובות אמן

הגליין הבא אי"ה לכבוד שבת פרשת נח

א גוונטע ונטער עלינו ועב"י

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב